

Z obsahu:

**Dal jsem vám
příklad**

Zamyšlení nad
obdivuhodným
scénářem prvního
Zeleného čtvrtku.

– strana 4 –

**Utrpení na Olivové
hoře**

– strana 5 –

Stabat Mater

Velkopáteční zamyš-
lení nad mariánskou
sekvencí.

– strana 6 –

Svatý zločinec

– strana 7 –

**Poselství milosrdné
lásky maličkým
duším**

– strana 8 –

To, co jsem hledal...

(Bílá kronika)

– strana 10 –

**Vstoupit s Ježíšem
do jeho klidu**

Bílá sobota – den
Ježíšova spočinutí
v hrobě. Jeho po-
hřbení je součástí
jeho cesty a jeho
vykupitelského díla.

– strana 11 –

*Koho nedojímá muka,
kterak Matce srdce puká
při pohledu na Syna ...*

*Matko, v mukách
Syna tvého,
pro mne ukřižovaného,
dej, bych také účast měl.*

Francesco Bonsignori, Ježíšův pád pod křížem, Mantova

Maria na svatbě v Káně

Při generální audienci 5. března Jan Pavel II. dále rozvíjel epizodu ze svatby v Káně Galilejské:

Ač se některým Mariina žádost zdá být nepřiměřená, protože první zázrak Spasitele takto dostává podobu aktu milosrdenství, na těžkosti odpovídá sám Ježíš, který vyhověním mateřské prosbě projevuje onu hojnost, s kterou Pán odpovídá na lidské očekávání, čímž chce dát najevo, co všechno dokáže mateřská láska.

Z tohoto hlediska může být nedostatek vína vysvětlován také jako náznak nedostatku lásky, který bohužel tak často ohrožuje i manželský svazek. Maria se obrací na Ježíše, aby zakročil ve prospěch všech manželů,

protože jen láska zpečetěná manželstvím před Bohem osvobozuje a ochraňuje před nebezpečím nevěry, neporozumění a rozvodu. Milost z této svátosti dává manželské dvojici ve vzájemné lásce onu vyšší sílu, která pomáhá plnit slib věrnosti, který si dali, i tehdy, když se ocitnou v těžkostech.

Evangelista Jan naznačuje ve svém vyprávění o zázraku v Káně Galilejské i na iniciativu Ježíšovy Matky, která svým mateřským vlivem, svojí iniciativou tak diskrétní přivádí svého Syna, aby učinil první zázrak, který on také učiní.

Když se vezme do úvahy podřízenost žen v židovské společnosti, je iniciativa Panny Marie opravdu překvapující. Ale Ježíš v Káně Galilejské nejen uznává důstojnost ženy a neobyčejnou hodnotu ženské intuice, ale, plníc prosbu své Matky, nabízí jí účast na svém díle spásy. V závěru vyprávění o prvním zázraku, jehož uskutečnění umožnila právě pevná víra jeho Matky v božství svého Syna, svatý Jan hovoří: *I jeho učedníci v něj uvěřili* (Jan 2, 11). Mariina víra, její vytrvalost ať posilí všechny ty, kteří se ocitnou v životě někdy v situaci, ve které si budou myslet, že Bůh mlčí. Právě oni jsou vyzýváni aby svojí nadějí přesáhli všechny naděje, svěřující se do milosti Pána.

(Podle Vatikánského rozhlasu)

□ Sarajevská vláda zavádí policejní ochranu katolických kostelů

Sarajevo (ČTI): Vláda bosenské muslimsko-chorvatské federace dala dnes (5. 3.) příkaz k zavedení mimořádné policejní ochrany katolických kostelů. Reagovala tak na zatím poslední ze série pumových útoků proti těmto objektům, k němuž došlo v noci na středu.

Výbuch nálože umístěné u dveří do sakristie kostela sv. Josipa v centru Sarajeva nezpůsobil žádná zranění, exploze však kromě dveří zdemolovala i okna kostela a okolních domů a vážně poškodila pět zaparkovaných automobilů. Poničený kostel přišel dnes ráno navštívit i náměstek bosensko-chorvatského ministra vnitra Jožo Leutar. Uvedl, že jeho vláda, složená ze zástupců všech tří bosenských náboženství – muslimů, chorvatských katolíků a srbských pravoslavných – je situací velmi znepokojena a učiní, co bude v jejich silách, aby pachatele útoků odhalila.

V pátek 28. 2. oznámili zástupci bosenské římskokatolické církve, že jejich kostely a kláštery jsou „systematicky“ napadány před blížící se papežovou návštěvou ve dnech 12. a 13. dubna. Mezinárodní policie OSN v Bosně (IPTF) mezitím také oznámila, že na vyšetřování série útoků pracuje, nemá prý však ponětí, kdo za nimi stojí.

□ První indiánský arcibiskup

Vatikán: Papež Jan Pavel II. jmenoval novým arcibiskupem Denveru v USA kapucinského kněze Charlese J. Chaputa z indiánského kmene Potawatomi. Je nástupcem Jamese Francise Stafforda, který odešel minulé léto do Říma, kde se stal prezidentem vatikánské Rady laiků. Na území denverské arcidiecéze žijí dosud četné indiánské kmeny.

ČBK

K postnímu pastýřskému listu našich biskupů

Když nás naši biskupové ve svatopostní době vyzvali ke smíření a k odpuštění, ať už ve vztahu k nekatolíkům nebo k německému národu, pak doporučují skutečně jediný lék na vyléčení ran a hříchů přetrvávajících z minulosti. Odpuštění patří mezi skutky duchovního milosrdenství a znamená, že člověk v sobě přestane nosit negativní postoj vůči druhému a ze své strany odkládá bariéru, která ho dělí od druhého.

Od nás katolíků se žádá, abychom to, čím je ten druhý zatížen, přijali za své, do svého srdce. „*Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův*“, píše sv. Pavel (Gal 6, 2). Mne katolíka má osobně bolet, že příslušníci jiných křesťanských vyznání odmítají učení katolické církve a autoritu Petrova nástupce, a tím se dopouštějí nevěrnosti vůči Kristově vůli („... *A já ti pravím, že ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemo-*

hou. Dám ti klíče království nebeského...“ – Mt 16, 18–19, srov. Jan 1, 42), brání obšťastňujícímu sjednocení všech křesťanů a přístupu mnoha lidí k nástroji spásy kvůli pohoršení z nejednoty. Kristus sám se modlí: „... *aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás jedno, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal*“ (Jan 17, 21).

A když toto břemeno nejednoty vezmeme za své, když se mu nebudeme levně vyhýbat a odsouvat je od sebe, pak budeme mít moc je také uzdravit. Najednou z naší strany přestanou existovat bariéry lhostejnosti, která je největším nepřítelem lásky a jednoty.

Cesta ekumenismu není cestou laciných kompromisů a libivých hesel, ale především cestou důkladného zachování zákona Kristova. Je to cesta nadpřirozené lásky, je to cesta intenzivní adorace Krista, Krále světa, v Nejsvětější svátosti,

je to cesta naprosté věrnosti Svatému otci a učitelskému úřadu Církve. Je to cesta ryzí a vroucí mariánské úcty, je to cesta úzkého spojení s našimi svěťci, je to cesta hlubokého poznávání tajemství naší víry a cesty Ducha svatého, který nás uvádí do celé pravdy. My nemůžeme při hlásání evangelia vynechávat z pokladu víry jednotlivá dogmata, která naši odloučení bratři odmítají, nebo je překrucovat podle různých moderních filozofií, ani nemůžeme taktně mlčet o mylném učení a neposlušných postojích tzv. církevních reformátorů (např. hnutí *Wird Sind Kirche* a jejich obdivovatele), ale budeme v sobě spolu s Ukřižovaným snášet ochotně bolest nejednoty. Pak můžeme odpouštět a tím upravovat cestu k jednotě.

P. Filip M. A. Stajner, OP, Stará Boleslav

Pozn.: Uvedené citace z Písma svatého byly převzaty z ekumenického překladu z roku 1985.

Liturgická čtení

Průvod s ratolestmi – Mk 11,1–10

Když se blížili k Jeruzalému, k Betfage a Betánii u Olivové hory, poslal Ježíš dva ze svých učedníků napřed a řekl jim: „Jděte do té vesnice, která je před vámi, a hned, jak do ní vejдете, naleznete přivázané oslátko, na kterém ještě neseděl žádný člověk. Odvažte ho a přiveďte. A kdyby se vás někdo zeptal: ‚Co to děláte?‘, řekněte: ‚Pán ho potřebuje, a hned ho sem zase pošle nazpátek.‘“ (Učedníci) odešli a našli oslátko uvázané u dveří venku na rozcestí a odvážali ho. Někteří z těch, kteří tam stáli, se jich ptali: „Co to děláte, že to oslátko odvažujete?“ Odpověděli jim tak, jak to Ježíš řekl, a oni je nechali. Přiveďli oslátko k Ježíšovi, přehodili přes ně své pláště a on se na ně posadil. Mnoho lidí prostíralo na cestu pláště, jiní zase větvičky, které nařezali na polích. Ti, kdo šli před ním i za ním, volali: „Hosana! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně! Požehnané království našeho otce Davida, které přichází! Hosana na vysostech!“

1. čtení – Iz 50,4–7

Pán, Hospodin, mi dal jazyk učedníka, abych uměl znaveného poučovat utěšujícím slovem. Každého rána mi probouzí sluch, abych ho poslouchal, jak je povinnost učedníků. Pán, Hospodin, mi otevřel ucho a já se nezdráhal, necouvl nazpět. Svá záda jsem vydal těm, kteří mě bili, své líce těm, kteří rvali můj vous. Svou tvář jsem neskryl před hanou a slinou. Pán, Hospodin, mi však pomáhá, nebudu tedy potupen. Proto dávám ztvrdnout své tváři v křemen a vím, že nebudu zahanben.

2. čtení – Flp 2,6–11

Kristus Ježíš, ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jako jeden z lidí. Navenek byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán.

Evangelium – umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Marka (viz Mk 14,1–15,47)

Myšlenka na neděli

KRÁLŮV PŘÍCHOD

Zamyšlení nad úryvkem Mk 11,1–10

Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově

Připoj se k Ježíšově družině na její cestě do Jeruzaléma. Vše nasvědčuje tomu, že se chystá něco mimořádného. Když Bůh připravuje svůj zvláštní dar, nabízí lidem příležitost, aby s ním spolupracovali. Od člověka, který Ježíše ani nezná, potřebuje oslátko. Posílá učedníky, aby je odvážali a přivedli. Majitel se jistě mohl ohradit proti tomu, že někdo neznámý chce použít jeho vlastnictví. Ale ozvali se jen zahaleči, kteří postávají kolem. Není závažnějšího důvodu než ten, který uslyší: *Pán je potřebuje.*

Neslyšel jsi již někdy tuto výzvu? Zamysli se, co všechno bys mohl odvázat a dát Pánu k dispozici, aby mohl vstupovat tam, kde jej očekávají. Udělej to bez otázek, s ochotou a velkodušností. Neobávej se, o nic nepřijdeš. To, co obětuješ Pánu, Pán si nepřivlastní, ale *hned zase vrátí.* Všechno, co máš, je stejně od Něho. Není pro tebe větší vyznamenání nad to, když Pán chce použít tebe a to, co je tvé, aby mohl ukázat svou slávu.

Ježíš si vybral oslátko, na kterém ještě nikdo neseděl. Nabídní mu prvotiny ze všechno, co jsi a co máš. Nemá snad právo, aby i pro tebe byl vždy tím nejprvnějším? Dej mu ve svém srdci to místo, které mu právem náleží.

Pozoruj se zájmem, jak se kolem Ježíše šíří radostné vzrušení. Zachvátilo i apoštoly. Zdá se jim, že Pán si to přece jen rozmyslel a upustil od úmyslu vydat se starším, aby jej odevzdali pohanům. Svým chováním dává dnes přece najevo, že přijímá královský titul. S radostí prostírají své pláště na oslátko i na cestu. Nastává konečně obrat a oni jsou u toho první. Vzdej také Ježíši královskou úctu, prostři také svůj plášť a rozkvetlé ratolesti, ale mysl přítom na Krále a ne na sebe. Nespokoj se pouze s vnějšími symboly. Poddej se Jeho královské vládě celým svým srdcem a bez výhrad. Vyhneš se tak nepřijemnému překvapení, až něco bude zcela jiné, než sis to představoval.

Ježíš vstupuje do Jeruzaléma okázale, jak to předpověděli proroci. On je skutečně tím Mesiášem, který zřizuje Boží království. Jestliže se dosud vždycky bránil, kdykoliv *jej chtěli vzít a učinit svým králem*, tentokrát dává všemu zcela volný průchod. Nepotřebuje se již bránit ani slovem, ani skutkem, protože přichází chvíle, kdy představit sám na sobě pravdu o svém království. Přichází, aby vrátil všem věcem jejich původní hodnotu. To, co podle a lživě nadhodnotil nepřítel, co oděl do podmanivého lesku, to všechno bude po pravdě odhaleno.

Celé tři roky neúnavně vysvětloval slovem i příkladem, v čem spočívá jeho království. Nemělo by to už nikoho nechávat na pochybách. Ale ukazuje se, že nejsme dobrými posluchači. Vybíráme si jen to, na co čekáme, protože se nám to líbí, a i to dále zkresluje a překrucuje naše sebeláska. Nediv se proto, jestliže něco nebude souhlasit s tvými kritérii a s tvými plány. Ať sis je jakkoliv zamiloval, přiznej si upřímně, že nemohou být něco víc než to, co zamýšlí tvůj Pán.

Město, do kterého Ježíš vstupuje, stále ovládají *učitelé a zákoníci*, kteří pro svou vlastní nauku nevnímají skutečné Ježíšovo učení. Uvědom si, jak smutný osud připravuje Jeruzalém sám sobě, jestliže nechce pochopit a dát Pánu nejen pláště a ratolesti, ale i své srdce a své smýšlení. Nakonec sám Bůh nad nevděčným městem upřímně lidsky zapláče.⁽¹⁾ Rozpor mezi lidskými představami a božskou skutečností může jít tak daleko, že člověk ukřižuje toho, kdo mu přináší uzdravení a svobodu. V tom je tajemství paradoxu mezi dnešním *Hosana* a pátečním *Ukřižuj ho*.

Nebude to však ani Ježíšův omyl ani prohra, že Jeho korunou bude trní, Jeho žezlem třtina, Jeho trůnem kříž. Ujme se vlády tím, že se nechá dokonale pokořit. Je to až neuvěřitelné, jak se promění jeho koronovační *průvod*. Není přece poslednějšího člověka v království než odsouzenec vedený na smrt. Teprve od té chvíle, kdy zaujme své vladařské místo mezi nebem a zemí a zemře **svou královskou smrtí**, *potáhne všechny k sobě.*

Ježíš, kterého dnes vítají, ví přesně, jak vratká je lidská přízeň, ví, co jej právě v tomto městě zanedlouho čeká, ale *(Pokračování na straně 5)*

Dal jsem vám příklad

Zamyšlení nad obdivuhodným scénářem prvního Zeleného čtvrtku

Vykupitelská cesta Syna Božího na svět měla jediný smysl: napravit to, co zboural hřích. Byl to hřích **pyšné a domýšlivé vzpoury proti Bohu**. Tato vzpoura neublížila Bohu, ale rebelujícímu člověku. Neschopen zachránit se vlastními silami je člověk nicméně nadále předmětem Boží lásky, která k jeho vysvobození volí opačnou cestu: proti lidské pyšce a revoltě vůči Stvořiteli a Pánu zvolil Bůh cestu **nejhlubšího pokoření Stvořitele před svým tvorem**.

Po dlouhém skrytém životě a tříletém veřejném působení se Ježíšovo poslání blíží ke svému vyvrcholení. V předvečer svého utrpení a smrti připravuje **první kněžské a biskupské svěcení**. Apoštolové mají dostat nejvyšší moc. Jejich slovu se bude podřizovat sám Bůh. Tato podřízenost Boha člověku má být trvalým zpřítomněním pokorné Boží lásky k člověku, aby mohla zůstat a působit mezi námi.

Tito adeпти kněžské a biskupské služby, kteří zasedají s Ježíšem k jednomu stolu, aby jedli naposledy velikonočního beránka, jsou však nadále podrobeni všem lidským slabostem. Po třech letech Ježíšovy školy se přou o přední místa. Co se stane, až obdrží z Jeho rukou tu nejvyšší moc?

Proto dříve než jim ji Ježíš předá, připravil lekci, ve které bude promlouvat ani ne tak slovo, jako především jeho názorový a výmluvný příklad. Opásal se zástěrou a začal jim umývat nohy. To není práce ani služebníků, ale otroků. Ježíšovi však není zatěžko pokleknout k nohám svých učedníků. Cělým svým příchodem na svět a životem v lidském těle uká-

zal již mnohem více poníženosti než při tomto úkonu umývání nohou. Tento obřad je jen poslední výmluvnou připomínkou, že v **jiném duchu není možno rozdávat pokornou Boží lásku**, která z Božího úradku přijala právě tuto podobu.

Byli apoštolové schopni domyslet, co to znamená, když se Ježíš sklonil k jejich nohám? Jsou toho lidé vůbec schopni?

Je více než Mistr a Pán. Je sám Bůh, který nás stvořil. Z jeho rukou máme všechno. On je Nekonečno, Všemohoucnost, plnost bytí, z Něho *postalo všechno to, co povstalo*. A nyní těm, které stvořil, myje a utírá nohy.

Zanedlouho se však pokoří ještě mnohem více. Tady ještě jedná sám, ale ve skromných způsobách chleba a vína se člověku **zcela vydává v pokorné bezmocnosti**, aby jej požíval jako pokrm a nápoj. Naše představitelství, která selhává již v prvním případě, selhává ještě více v případě druhém.

A tak není divu, že i toto výmluvné Ježíšovo gesto apoštolové těžce chápou. Petr se brání. Není ještě schopen nemyšlet především na sebe. Ale tady přece nejde o to, aby se učedník cítil poctěn, že sám Pán mu myje nohy. Není tu ani stopa po jeho zásluze, není vůbec nic, čím by si mohl vysloužit tuto poctu. Podstatným smyslem tohoto úkonu, k němuž se Ježíš snižuje, je **příklad služebnosti**, při které nezáleží na tom, komu je prokazována. Jde totiž o požadavek připravenosti **posloužit komukoliv a vůbec všem**.

Tato připravenost dovedená až do samozřejmosti by se měla

stát základní a neodmyslitelnou vlastností všech, kteří dostanou Ježíšovu kněžskou moc. Při jejím výkonu nemají myslet na sebe, ale na ducha Jeho služebnosti. Nebudou rozdávat ze svého, mají jen umožnit Bohu, aby On sám mohl skrze jejich zcela zřejmou a samozřejmou pokoru prokazovat lidem pokornou službu své sebedarující lásky. Proto Pánu tak záleží na tom, aby si jeho učedníci **osvojili ducha pokory, ducha Kristova**.

Chápete, co jsem vám udělal?

Není větší paradoxu, než pyšný služebník Božích tajemství, která **jsou skutečně tajemstvím Božího pokoření**.

Jenže v dlouhých bolestných dějinách až do dnešních dnů stále platí to, co říká Ježíš: *Nyní tomu nerozumíš, ale pochopíš to později*.

Bohužel jsou někteří, kteří nepochopili ani později, a pochopí, až bude pozdě. Ve výkonu úřadu, který má být pokračováním Ježíšovy pokorné služebnosti, našli zdůvodnění a platformu pro uplatnění zcela opačného postoje: postoj vlastní pyšné, sebevědomé a domýšlivé panovačnosti. Tímto protikladem brání rozdělování milostí, které Bůh připravil vlastním pokořením, a naopak obnovují politováníhodný stav způsobený nešťastným hříchem nevděčné pychy. Kněžská pycha je původcem všeho neštěstí a pohoršení v dějinách i současnosti církve a nejvýrazněji se projevuje v tak dlouho trvajícím tragickém rozdělení křesťanů.

Nebyla to jistě náhoda, že Poslední večeři se svými učedníky zahájil Ježíš názorným

Jen ten, kdo umí v mlčením, lásce a věrnosti vyčkávat, prožije přijetí Ducha svatého. Bůh tě vidí a zná a nikdy tě neopustí.

Hildegarda z Bingen

příkladem vlastního pokoření a zakončil vroucí prosbou, *aby všichni byli jedno*, aby je *Otec zachoval ve své lásce*. Bez pokory, která znamená pravdu, není možná láska, a bez lásky není jednoty. Zdrojem pokory, lásky a jednoty má být jeho dar Eucharistie a s ním spojený dar svátostného kněžství, které má být trvalým pokračováním Ježíšovy pokory a služebnosti.

Pýcha a domýšlivost je nebezpečná v každém, i v tom nejmenším stupni, v jakém pronikne do lidského srdce, protože vede k rostoucí zaslepenosti a klamně sebejistotě, a tak otevírá cestu dalšímu pronikání této Satanovy lsti, která směřuje k **zmaření ovoce vykoupení**. Je proto tím nebezpečnější, jestliže se zmocní kněžského srdce.

Běda tomu, skrze něhož přichází pohoršení. Není tragičtějšího pohoršení než zvrátit Kristův úřad pokorné služebnosti na jeho pravý opak. To je smutný návrat od ducha Kristova k duchu jeho odvěkého nepřítele. Představa tohoto budoucího selhání těch, které povolá, protože na ně spoléhá, bude patřit k tomu nejvíce trpkému obsahu onoho kalicha, který musí Ježíš z vůle Otce vypít v Getsemanech až do dna. Skutečnost, že *novokněží*, od kterých očekával podporu, budou při tom netečně spát, jenom prohlubuje paradox pokorné Boží lásky, která vydala nejvyššího Boha a Stvořitele na milost a nemilost jeho tvorů. To je jeden z odkazů Zeleného čtvrtku.

Chápeme, co nám učinil Bůh? Chápeme, co máme učinit Jemu?

-š-

Utrpení na Olivové hoře

Svatá Terezie z Avily píše ve své autobiografii: „Mám svůj osobní způsob modlitby: protože se svým rozumem nemohu vést rozhovor, pokouším se zpřítomnit si Krista. A jak se mi zdá, pomáhají mi v tom nejvíce ty scény z jeho života, kdy se cítil nejvíce opuštěn a osamocen. Domnívám se totiž, že by ve své samotě a sklíčenosti mohl potřebovat mou duchovní spoluúčast.

Zvláště vhodná mi připadá jeho modlitba v Olivové zahradě, kde se mu snažím dělat společnost... Po celá léta přemýšlím před spánkem – tehdy se zvláště odevzdávám Bohu – ještě chvíli o některém úseku jeho modlitby na Olivové hoře, a to jsem dělala již před tím, než jsem vstoupil do kláštera.“

Utrpením na Olivové hoře začíná Kristovo mučednictví, a toto mučednictví začíná zevnitř. Když po Poslední večeři odešel na Olivovou horu, přepadla jej úzkost: *Začal se chvěť úzkostí a řekl: Moje duše je smutná až k smrti* (Mk 14,33n).

Pána přepadla smrtelná úzkost. Musí prožít tuto úzkost v poslední osamocenosti. Vzal s sebou tři apoštoly, aby byli v jeho blízkosti. Ale oni spí, právě když Ježíš prochází nejkřutější tísni.

Zde můžeme porozumět Terezii z Avily, že nastupuje na místo apoštolů, že chce být Pánu blízko v hodině úzkosti, opuštěnosti a smutku. Ví, že její společnost Pán přijímá, vždyť hledal pomoc u svých třech apoštolů. Ježíš Kristus je Bůh a člověk; jeho božství mu však nebrání, aby mu nic lidského – s výjimkou hříchu – nebylo cizí, tedy ani úzkost, smutek, ani bolest a smrt. V tomto utrpení by chtěl pocítit nejen blízkost svého Otce, ale i lidskou blízkost. Především by však chtěl, aby lidé spolu s ním bděli a modlili se. Protože jen bdělost a modlitba je to, co pomáhá *duchu, který je bdělý*, aby jej slabost těla nepřemohla.

O co vlastně jde při utrpení na Olivové hoře? Jedná se o Otcovu vůli. Ježíš má vykoupit lidstvo; řekl své ano k tomu, že utrpením a smrtí je vykou-

pí. Nyní se musí jako člověk, jako mladý muž ve věku třiceti let, který se děsí smrti jako každý druhý, podřídit Otcově vůli. Má se na něm uskutečnit Boží vůle, na jeho lidském těle, na jeho lidské duši, na jeho lidské existenci. Jde o poslušnost, ke které se musí Ježíš propracovat a promodlit.

Tu upadl do smrtelné úzkosti a modlil se ještě naléhavěji (Lk 22,44).

V původním textu stojí slovo »agónie«. Agónií rozumíme smrtelnou úzkost a chápeme ji také jako smrtelný zápas. Ježíše přepadla smrtelná úzkost a on bojuje, zápasí se svým Otcem. Je to jako rozhodující bitva: stále se stupňující úzkost a boj poslušnosti, boj modlitby. Ježíš prožívá v tomto boji a v této úzkosti to, co my všichni: jak je »tělo« člověka slabé, i když »duch« je ještě svěží, ještě je silný.

Ježíš **nepodlehne slabosti »těla«**, jak se to může stát nám lidem; ale prožil tuto zkušenost, která může dohnat člověka až na pokraj zhroutilí. Lidská pomoc nebyla Pánu v této hodině na Olivové hoře dopřána. Apoštolové spali. Jak často spí také jeho církev! A přece nás Pán na počátku svého utrpení vyzval k bdělosti a k modlitbě. Bdělost je neslučitelná s jakoukoliv bezstarostností, s každou nepozorností, s každým nezájmem, s životem ze dne na den, s ospalostí. V modlitbě pak můžeme být u Pána nablízku stejně jako Terezie z Avily. *Kdo se modlí, zůstává bdělý; kdo se modlí, je jako strážce spojen s Ježíšem Kristem.*

Utrpením se Pán naučil poslušnosti. To je také smysl našeho utrpení: abychom se osvobodili od nás samých, od všeho egoismu, ode vší soběstačnosti a sebejistoty, abychom se promodlili k modlitbě

našeho Pána: *Otče, ne má, ale tvá vůle se staň!*

Zde ovšem není možno potlačit jednu otázku: Byl Ježíš skutečně vyslyšen?

Na prvý pohled se zdá, že vyslyšen nebyl, neboť Bůh jej neušetřil kalicha utrpení, tak jak se o to Syn modlil. Otec Syna nevyslyšel. A přece jej vyslyšel. Neboť právě proto, že Syn trpěl a zemřel, mohl po oslavení svého lidství, po zmrtvýchvstání usednout po Boží pravici.

A protože Syn trpěl a zemřel, přinesl smíření a pokoj mezi Boha a lidstvo, **a tak se stal Kristus naším pokojem** (Ef 2,14). Kromě toho připojil ke svému volání *Otče, ať mne tento kalich mine* modlitbu své úplné odevzdanosti: *ale ne má, ale tvá vůle ať se stane*. Právě v tom, že se Otcova vůle uskutečnila, spočívalo skutečné vyslyšení.

Otec tedy nezachránil Syna od utrpení, ale dal mu k němu sílu a seslal mu anděla útěchy (Lk 22,44). A to je význam slov: *Protože upadl do smrtelné úzkosti, modlil se ještě naléhavěji* (tamtéž). Čím větší je úzkost, s tím větší naléhavostí se Ježíš modlí. A z nesmírné úzkosti a z naléhavosti modlitby mu vyrazil na čele krvavý pot: jeho Krví jsme byli spaseni. Ještě dříve, než jej lidé zbičovali, korunovali trním a ukřižovali, potí se Pán z hlubokého vnitřního utrpení krví: všechno, co vytrpěl tělesně, protřpěl nejdříve duševně. Ježíš zná osamocení srdce, zklamání, opuštěnost, dokonce i opuštěnost od Boha.

Kdo tedy musí trpět, může si být vědom, že netrpí sám; stojí po boku trpícího Pána a trpící Pán je mu nablízku.

-IŠ-

Myšlenka na neděli – pokrač. ze str. 3

nezděráhá se, necouvá zpět. Svá záda vydá těm, kteří je zbývají, své lícetěm, kteří budou uvát jeho vous, neskrýje svou tvář před hanou a slinou,⁽²⁾ protože si je jist svou věcí, kterou mu uložil Otec.

I k tobě touží přijít, ačkoliv zná tvůj vzdor a pýchu, ačkoliv zná urážky, jimiž umíš odpovídat na jeho lásku. Aby tě nemusel odsoudit, dá se odsoudit za tebe.⁽³⁾ Zamysli se nad tím tiše a dlouze. Pros Jej, abys poznala alespoň *tento den, co je ti ku prospěchu,*⁽⁴⁾ a dovol mu, **aby tě přitáhl k sobě, jako kvočna bere kuřátko pod svá křídla.**⁽⁵⁾ To je jediný důvod, proč to všechno podstupuje.

»Hosana Synu Davidovu! Přijdi ke mně, Požehnaný! Ukřižuj mne!«

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Lk 19,42; ⁽²⁾ srov. 1. čtení Iz 50,6; ⁽³⁾ srov. Preface Květné neděle

⁽⁴⁾ srov. Lk 19,42; ⁽⁵⁾ srov. Mt 23,37

Stabat Mater

Velkopáteční zamyšlení nad mariánskou sekvencí

*Vedle kříže Matka stála,
srdce bolest rozdírala,
na kříži pněl její Syn.
V její duši zkormoučenou,
krutým žalem zarmoučenou
vnikl meč až do hlubin.
Jak je smutná, bědující
Matka vroucně milující,
pohroužená v žalosti,
kterak lkala, jak se chvěla,
na Syna když svého zřela,
trestaného v krutosti.*

Prosebník, z jehož srdce vytryskly tyto skvostné verše, si těmito slovy zpřítomňuje bolestnou Matku pod křížem. Vidí, jak tu stojí a pláče, ale on se dívá především do jejího srdce. Poznává, jak onen meč, který předpověděl Simeon (srov. Lk 2,35), proniká při utrpení Syna Matce do duše. Od této hodiny na Golgotě jsou zde dvě probodená srdce: jejího Syna, Bohočlověka, z něhož vytekla krev a voda, a srdce Matky, jejíž »nové mateřství« skrze účast na vykupitelském utrpení a spasitelné lásce jejího Syna jako plod dorostlo »nové lásky« k plné zralosti (srov. *Redemptoris Mater*, 23). Pán Ježíš prožívá dvojí umučení: jedno vnitřní a jedno vnější; Mariino spoluutrpení bylo jen vnitřní. To však neznamená, že by bylo méně bolestné než utrpení způsobené zvenčí. Tak, jak Maria všechno hluboce vnitřně prožívá, od první chvíle v Nazaretě až po Letnice, a to zvnitřněním skrze Ducha svatého, tak vstoupilo utrpení dokonale do jejího srdce; a jak umí takové srdce trpět!

Nemůžeme stát nezúčastněně před tímto utrpením. Když již lidské utrpení v našem okolí a ve světě by mělo vyvolat náš soucit, ale také naše spoluutrpení, tím spíše nemůžeme zavírat své srdce před utrpením Ježíšovy Matky stejně jako

před utrpením samotného jejího Syna. Všechno toto utrpení se odehrálo v minulosti, ale Ježíšova poslušnost lásky v utrpení nebyla jen pouhý akt, ona se stala »stavem«, »časově neomezeným konáním« Bohočlověka. Posvěcující milost nám umožňuje, abychom splynuli s tímto »stavem«. I v Marii Bůh způsobil takové trvalé »stavy«: je služebnicí Páně, je Matkou všech věřících a je Pannou, která snáší utrpení spolu se svým Synem. Odtud vyrůstá všechna úcta k Panně Marii a tato naše úcta musí spočívat především v tom, že **přejímáme od ní její postoje**. Tak můžeme utrpení, které se odehrálo v minulosti, spoluprožívat i dnes.

*Koho nedojímá muka,
kterak Matce srdce puká
při pohledu na Syna.
Kdo by mohl neplakati,
vida Matku Páně lkáti,
jak s ním bolest prožívá.
Matko Páně, lásky zdroji,
dej, ať žal mě s tebou spojí,
dopřej podíl v bolesti.
Dej, ať srdce láskou plane,
Krista ctíti neustane,
aby došlo milosti.
Matko, v mukách
Syna tvého,
pro mne ukřížovaného,
dej, bych také účast měl.
Rozděl se mnou kruté rány,
které Syn tvůj milovaný
pro mé viny vytrpěl.*

Může člověk zůstat stát pod křížem, dokud trvá jeho život? Může alespoň prosit, aby mu to bylo darováno. V naší sekvenci se prosebník obrací k Panně Marii: prosí ji podobně jako v *Zdrávas Královno*, aby k nám obrátila své milosrdné oči, aby nám dopřála mít účast s jejím soucitným mateřským srdcem. Posílnění její pomocí můžeme své utrpení spojit s jejími bolestmi, především pak s utrpe-

ním a smrtí jejího Syna. Ale ještě více – a zde začíná to nepochopitelné: Kříž a Kristova smrt nás mají opojit; opojit především bolestí, ale jak to vidíme u mystiků, opojit i radostí. »Bůh vede své děti, které si vyvolí, zvláštními cestami« říká Mechthilda z Magdeburgu a vysvětluje to takto: »Je to jedinečná cesta, královská cesta a svatá cesta, po které kráčel sám Bůh: že člověk trpí i bez viny a bez hříchu. Na této cestě prožívá duše radost, že se stravuje pro Boha. Neboť duše se ze své přirozenosti těší na svého Pána, který z lásky k ní tolik vytrpěl.«

Pohled prosebníka se pak obrací za hranice života; vystává před ním obraz posledního soudu: tady mu má být Maria poslední účinnou pomocí. *Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší*, tak se modlíme v každém *Zdrávasu* a máme tu na mysli i hodinu soudu.

*Nade všechny slavná Panno,
bez odporu buď mi přáno,
abych s tebou plakat směl,
abych v srdci odevdaně
nesl kříž a muka Páně,
rány jeho v účtě měl.
Dej mi účast v mukách jeho,
ať si v lásce Syna tvého
zamiluji jeho kříž.
Zapal lásku v duši mojí,*

*ať mě provždy láskou svojí
odsouzení uchráníš.*

Maria nás nikdy neoddělí od svého Syna. Je jeho Matkou; celé její lidství, celá její služebnost náleží Jemu. Proto se svými slovy: »Cokoliv vám řekne, učíte!« (Jan 2,5) osvědčuje pro nás lidi »jako tlumočnice Jeho vůle, jako ta, která ukazuje směr k těm předpokladům, které je nutno splnit, aby se mohla zjevit vykupitelská moc Mesiáše« (*Redemptoris Mater*, 21). Jak jinak by tedy mohla znít poslední sloka *Stabat Mater*, než že se obrací k samotnému Ježíši Kristu! Opět tu zaznívá prosba o to, co je rozhodující: prosba o věčnou spásu. S touto prosbou nepředstupuje prosebník před Pána sám, ale činí tak ve společnosti s Jeho Matkou. S Marií po boku kráčíme k Ježíši, kráčíme k trojjedinému Bohu.

*Chraň mě křížem
svého Syna,
jeho smrtí moje vina
ať je smyta v milosti.
A až jednou tělo skoná,
dej, ať duše bezúhonná
dojde věčné radosti. Amen.*

* * *

Tato sekvence se čte o svátku Sedmibolestné Panny Marie 15. září. Od koho pochází tato překrásná báseň, nemůžeme s jistotou říci. Bene-

Svatý zločinec

Svatý Dismas – 25. března

Díky tomu, že slavnost Zvěstování Páně se ze Svatého týdne překládá na 7. dubna, objeví se letos v našich kalendářích 25. března jméno sv. Dismas. Římské martyrologium totiž připomíná jeho památku 25. března. Sv. Dismas je kající lotr, který poznal víru v Ježíše Krista, když visel vedle něho na kříži a uslyšel od Něho útěchuplná slova: Ještě dnes budeš se mnou v ráji. Podle staré tradice se tento zločinec jmenoval Dismas.

Byl Dismas žid nebo pohan?

Církevní otcové se domnívají, že byl pohan. Jeho život byl pohanský a bezbožný. Svátý mučedník Eulogius píše o Dismasovi, že jeho život byl naplněn krádežemi, loupežemi a vraždami, které jej přivedly na kříž, který uchopil rukama, potřísněnými krví svého vlastního bratra. Měl být hlavou bandy, která v Kristově době byla pohromou Palestiny. Podobností o milosrdném Samaritánovi hovoří o podobném loupežném přepadení.

Usmiřující trest

Dismas byl polapen. Byl ve vězení spolu s Gesmasem a Barabášem, pověstným zločincem a vrahem, a nevinným Spasitelem. Rozsudek zněl: smrt na kříži. Odsouzený si musel kříž sám nést a před exekucí byl zbičován.

Obrácení a blažená smrt

Nejhlubší příčinou Dismasova obrácení je Boží milost, dar

nekonečného milosrdenství nebeského Otce. Žádná vina není tak veliká, aby milosrdenství Boží nebylo ještě větší a vina nemohla být odpuštěna, jestliže hříšník činí pokání a obrátí se. Bůh nechce smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a žil. *Ne-přišel jsem, abych volal k obrácení spravedlivé, ale hříšníky.* Lukáš vypráví o výsměchu, kterého se Ježíši dostalo na kříži. Jeden ze zločinců jej urážel slovy: *»Jsi-li Mesiáš, zachraň sebe i nás.«* Druhý však mu řekl: *»Ani ty se Boha nebojíš, i když snášíš stejný trest? My ovšem spravedlivě dostáváme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého.«* Pak řekl k Ježíši: *»Pane, rozpomeň se na mne, až přijdeš do svého království.«* Ježíš mu odpověděl: **Vpravdě pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji!**

Co způsobilo tuto změnu chování zločince po pravici? Někteří se domnívají, že na něj padl Ježíšův stín; jiní věří, že jim

pohnul pohled Matky Boží a ona se za něho modlila. Trpělivě trpící Spasitel, který se ve svém ponížení za své nepřátele modlil a odpouštěl jim, zapůsobil na jeho srdce. Zasáhl jej paprsek milosti z Ježíšova pohledu. Dismas spolupracoval s touto milostí. Veřejně a hlasitě se přihlásil ke Spasiteli jako k Pánu a Bohu. Před veškerým lidem, před rouhajícím se zástupem se zastal jako jediný Spasitele pro jeho nevinu, sám přiznal s lítostí svoji hříšnost a přijal ukřižování jako spravedlivý trest. Ze zločince se stal světec. Sám Spasitel jej ujistil, že ještě tentýž den bude přijat do zástupů spravedlivých Starého zákona, kteří čekali na příchod Spasitele.

Pro svou dokonalou lítost získal Dismas úplné odpuštění všech hříchů. Žasneme nad vírou, kterou Dismas osvědčil. Kárá svého spolupřítele, vyzývá ho k Boží bázni, chtěl by i jeho získat pro věčnost. Dismas je pokorný. Podává vyznání hříchů a nijak se neomlouvá. Dismas je trpělivý. Přijímá hroznou bolest kříže jako pokání a přiznává, že se mu tak děje po právu. Dismas je plný lásky k božskému Vykupiteli. Nemůže slyšet dále urážky, jakých se mu dostává. Brání svého milého Spasitele, odvážně a neohroženě jej prohlašuje za nevinného a nespravedlivě odsouzeného.

Spasitel v něm našel obhájce a zastávce před veškerým lidem. Dismas má k němu bezmeznou důvěru. Opuštěn všemi lidmi hledá útočiště u ukřižovaného a vysmívaného Vykupitele: „**Pane, rozpomeň se na mne!**“ Jeho prosba je tak pokorná, tak rozhodná. Neodvažuje se prosit o nebe. Bude mu stačit tichá vzpomínka od Pána.

Jak štědře odměnil Pán tuto prosbu! Má božské zalíbení právě v těch ctnostech, které Dismas osvědčil. Vedle probeného Srdce Ježíšova dále tr-

Rozhodující chvíle

Kdo má moje slovo a věří tomu, který mě poslal, ten má život věčný; nepřijde k soudu, ale přejde ze smrti do života (Jan 5,24).

Je případ sv. Dismase ojedinělý? Z lidského hlediska se nám někdy zdá, jakoby podobné případy stavěly na hlavu všechny naše systémy ctnosti a morálky. Jsme vůbec schopni otevřít se Boží lásce tak, abychom ji byli ochotni dopřát každému člověku alespoň v rozhodující chvíli jeho života?

Bůh je tak velkomyslný, že je u něho možné i to, že nacistický zločinec Johannes von Rippentrop, Hitlerův ministr zahraničí, před svou smrtí prohlásil: *»Doufám, že skrze vykupitelskou smrt Kristovu i mně se dostane záchrany a milosrdenství.«*

Poslední slova Hanse Franka, jednoho z říšských nacistických ministrů, zněla: *»Přijímám smrt jako pokání za těžké bezpráví, kterého jsme se dopustili. Ale mám důvěru, že Boží milosrdenství zachráni i mne.«*

Podle knihy Hanse Weselunga: Proč jste smutní

pělivě snášel muka, dokud mu vojáci nemilosrdně nepřerazili nohy, a tak odevzdal na kříži za strašných muk svou duši, aby byl uveden do ráje. Jeho bolestné umírání byla blažená smrt, byla to smrt světce.

Svatého Dismase uctívá město Gallipolio nedaleko Tarentu jako svého patrona. Bývá vyzván jako ochránce před barskými piráty. Svatá Helena našla Dismasův kříž nedaleko kříže Kristova a darovala jej obyvatelům Kypru. Část tohoto kříže je uchovávána a uctívána v bazilice Sv. Kříže Jeruzalémského v Římě. Svátému Dismasi byl zasvěcen kostel u věznice v Plattsburgu v Severní Americe v r. 1939. Velký astronom Mikuláš Koperník se *(Pokračování na straně 8)*

→ Stabat Mater – pokrač. ze str. 6

dikt XV. ji připisoval papeži Inocenci III., největšímu papeži středověku. Za skladatele se však pokládá františkán Jacopone da Todí. Ale připisuje se také svatému Bonaventurovi. Byla mnohokrát zhudebněna (Palestrina, Pergolesi, Haydn, Rossini, Liszt, Gounod, Verdi, Dvořák, Szymanowski, Penderecki). Má však svou prostou krásnou i chorální melodii, kte-

rá se hluboce zapsala do srdcí věřících. V této podobě v latinském originálu zaznívá každý Velký pátek večer v Koloseu při Křížové cestě, kterou zde vede sám Svátý otec. W. Baumker říká: *»Tímto zpěvem vane obdivuhodný duch poezie, která proniká do nitra duše, protože vytryskla z hloubi srdce plného opravdového soucitu.«* | př. -lš-

Stabat Mater – – pokrač. ze str. 7

často modlil tuto strofu, složenou papežem Piem II.:

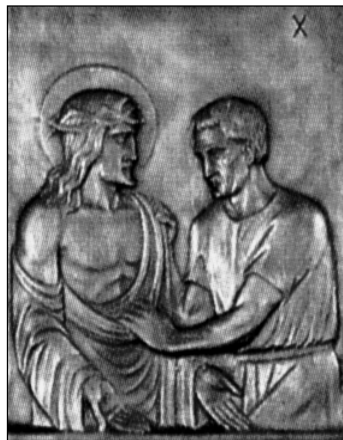
Ne milost jako pro Pavla, ne odpuštění Petrovo, jen milost jako pro lotra kěz mi tvá ruka udělí.

Sv. Dismas se osvědčil jako mocný pomocník v těžkých a zoufalých případech, za ohrožení, v nebezpečí smrti, při zotročení hříchem, v zoufalství a nebezpečí nekajivosti. Především je vzýván jako ochránce proti lupičským a vražděným rukám, jako ochránce proti násilí a lsti, jako nálezce uloupených a ukradených věcí, jako zachránce při únosu. Vzýváme ho, abychom dosáhli opravdového obrácení a pravé lítosti z lásky, odvahy ve víře a věrnosti Bohu, trpělivosti v utrpení a hlubokou svatou lásku ke Spasiteli. Velcí hříšníci mu děkují za milost obrácení.

Je krásným obyčejem svěřovat mu domácnost a majetek do ochrany, aby jej střežil proti ďábelským a nočním násilným činům. Mnoho rodin mu svěřilo svůj majetek. Zdá se, že chce v nebi odčinit všechno zlé, co napáchal za života. Dnes, kdy právo tak upadlo a hrubé násilí hraje tak velkou roli, je nanejvýš na čase obrátit se na sv. Dismase.

Dobrotivý Ježíši, ty jsi pro své nekonečné milosrdenství učinil z velkého hříšníka, který přel na kříži po tvé pravici, nejen velkého kajícího, ale v krátkém čase i velkého světce: dopřej nám, abychom na jeho přimluvu a s pomocí tvé milosti konali opravdové pokání, byli v hodině smrti posíleni svátostmi a zasloužili si vstoupit do věčné radosti, kde s Otcem i Duchem svatým žiješ a kraluješ na věky věků. Amen. př. -Iš-

Modlitba křížové cesty, kterou se modlil Svatý otec o Velkém pátku 1996 v římském Koloseu

Desáté zastavení JEŽÍŠ JE ZBAVEN SVÉHO ROUCHA

Když přišli na místo zvané Golgota, to znamená ‚Lebka‘, dali mu napít vína smíchaného se žlučí; ale když je okusil, nechtěl pít. Ukřížovali ho a losem si rozdělili jeho šaty; pak se tam posadili a střežili ho.

* * *

Ježíš podstupuje nové pokolení: zbavují jej jeho šatu i nesešívané suknice (Jan 19,23).

Ale jednoho šatu jej nezůstali: *nejlepších šatů* (Lk 15,22), které má uschovány pro každého z bratří, který činí pokání a vrací se domů k Otci.

Dávají mu pít víno smíšené se žlučí, nápoj na zmírnění bolesti odsouzenec. Ale Ježíš odmítá. Chce zůstat bdělý.

Nevyhýbá se utrpení, které přináší splnění jeho poslání.

Je to tichá lekce pro člověka, aby přijímal s rozhodností a odvahou tresty a oběti, které mu život přináší.

Protože útek vede do konečné záhuby, zatímco pokání a vytrvalost vedou ke konečnému vítězství

* * *

Pane Ježíši, vojáci tě zbavili »tvého rudého roucha« (Iz

63,1), ale ty jsi již sám odložil zář své božské vznešenosti, když ses narodil z lůna dcery Adamovy.

Zjev nám, Pane, význam svého obnažení: jsi nahý, abychom my byli oděni tvou slávou; jsi urážen ve své důstojnosti, abychom my získali důstojnost Božích dětí.

Děkujeme ti, Pane, že jsi naše šaty ve křtu vybělil tím, že jsi je vypral ve své krvi; provoněl jsi je vůní Ducha svatého; světil jsi je své nevěstě Církvi, aby je uchovala neposkvřněně pro den věčné svatby.

Tobě, Ježíši, oděný světlem jako pláštěm, čest, sláva a moudrost na věky věků.

Jedenácté zastavení

JEŽÍŠ JE PŘIBIT NA KŘÍŽ

S ním byli ukřížováni dva povstanci, jeden po pravici a druhý po levici. Kolemjdoucí ho uráželi; potřásali hlavou a říkali: „Když chceš zbořit chrám a ve třech dnech jej postavit, zachraň sám sebe; jsi-li Syn Boží, sestup z kříže!“ Podobně se mu posmívali i velekněží spolu se zákoníky a staršími (Mt 27,38–41).

* * *

Ukřížován mezi dvěma zločinci, posmívánými těmi, kteří šli

kolem, Ježíš, Boží Syn nesestupuje z kříže: přináší svému Otci milou obětí.

Je to hodina večerní oběti, kdy se přinášejí holokausty podle Starého zákona, ze kterého vycházejí obřady Nového zákona.

Pohnut láskou Ježíš přeměňuje staré odsouzení na svatou obětí, ze které sestupuje na člověka odpuštění a milost, spása a svoboda.

Ve světle víry každý učedník, kněz svého vlastního života, proměňuje svou prázdnou opuštěnost, pokoření a urážku v obětí lásky a doplňuje na svém těle to, co *schází do plnosti Kristova utrpení* (Kol 1,24).

* * *

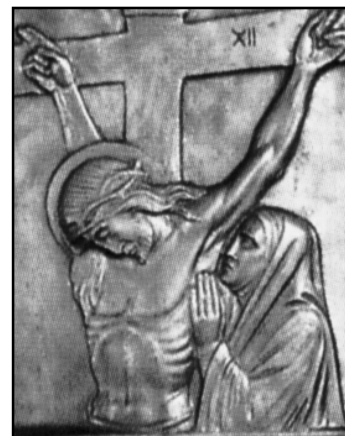
Pane Ježíši, nyní jsi na kříži pro nás a pro naši spásu: nohy Dobrého Pastýře jsou přibity, paže Nejvyššího Kněze jsou rozepjaty.

Pane, rozmnož v nás víru, aby její světlo zářilo na cestě soužení.

Zapal lásku, božskou energii, aby proměnila náš život na službu lásky.

Oživ naději, prosvětlující jistotu, která se z temnoty kříže přeměňuje na jitřenku dne, který nemá západu.

Tobě, Ježíši přibitý na kříži, náš pohled, abychom získali milost a spásu.

Dvanácté zastavení

JEŽÍŠ NA KŘÍŽI UMÍRÁ

V poledne nastala tma po celé zemi až do tří hodin. Kolem třetí hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eli, Eli, lema sabachthani?“, to jest: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Když to uslyšeli, říkali někteří z těch, kdo tu stáli: „On volá Eliáše.“ Ale Ježíš znovu vykřikl mocným hlasem a skončil (Mt 27,45–47;50).

* * *

V nejvyšší úzkosti se Ježíš obrací k Otci a volá s nemírnou bolestí, že se cítí opuštěn.

Přítomní mu nerozumí a myslí, že volá Eliáše.

Také dnes volání věřícího člověka, který odsuzuje klamný dojem soběstačnosti a požadavek „žít bez Boha“, není pochopeno. Vykládají si je jako výraz slabosti a neschopnosti.

Ježíš z kříže nekárá, neodsuzuje, jen nabízí své poslední dary: modlitbu a odpuštění za pronásledovatele; kajícímu lotru ráj, Církvi vodu, krev a Ducha a všem lidem Matku, aby nezůstali sami.

Kalvárie, křížová cesta světa, je počátkem cesty pokoje a odtud vzchází obnova světa ve smíření a odpuštění.

* * *

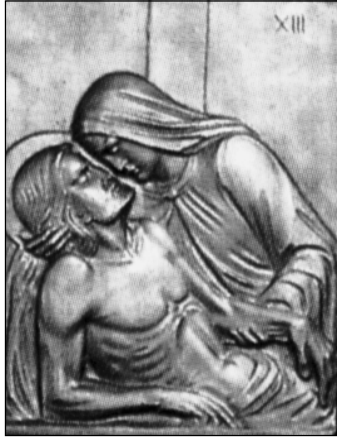
Ježíši, zemřel jsi na kříži a svěřil jsi do rukou Otce svého ducha, vydal jsi silný výkřik své opuštěnosti.

Díky, Ježíši. Udělal jsi ze své smrti svatou oběť a z otevřené rány jsi vyžil Ducha svatého. Potvrdil jsi novou a věčnou smlouvu a dokonat svatbu krve. Z mučidla jsi vystoupil do Otcovy slávy a znovu jsi otevřel brány ráje.

Díky, Ježíši, na stromu kříže vykvetl strom života.

Díky, Ježíši. »Je dokonáno« (Jan 19,30).

Tobě, Ježíši ukřižovaný, Boží moci a moudrosti, všechna čest a sláva na věky věků.

Třinácté zastavení

JEŽÍŠ JE SŇAT Z KŘÍŽE A POLOŽEN DO KLÍNA MATKY

Setník a ti, kdo s ním střežili Ježíše, když viděli zemětřesení a všechno, co se událo, velmi se zděsili a řekli: „On byl opravdu Boží Syn!“ Zpozrdáli přihlíželo mnoho žen, které provázely Ježíše z Galileje, aby se o něj staraly (Mt 27,54–55).

* * *

Drama se naplnilo.

Ježíšovo tělo je sňato z kříže, utýraný, ruce i nohy probodeny hřeby, bok otevřen po ráně kopím.

Strach rozžal u strážce světlo víry: *Skutečně, to byl Boží Syn (Mt 27,54).*

Jak nesmírná je láska žen, které vše z dálky pozorovaly.

V učednicích, které byly věrné ve své službě Mistru, je láska silnější než strach.

A je tu Matka: přijímá Syna na klín, který mu dal život.

Všechno je dokonáno, protože bylo zrušeno prastaré odsouzení a začíná nový svět.

* * *

Ježíši, tvé tělo sňaté z kříže je položeno na klín Matky, jako bys byl opět dítětem.

Jen ona ví, proč život, který v ní vyklíčil, leží teď bezduchý v její náručí.

Jen ona ví, že je dokonáno vykoupení, znovu získáno dědictví, znovu otevřena Otcova náručí.

Ježíši, dej nám, abychom pronikli do tajemství tvého spojení s Pannou a Matkou a abychom byli s tebou a s ní jedno v lásce a v bolesti, v plnění Otcovy vůle, ve službě člověku.

Tobě, Ježíši, nesmímý ve snu své smrti, naše láska věrná a vděčná.

Čtrnácté zastavení

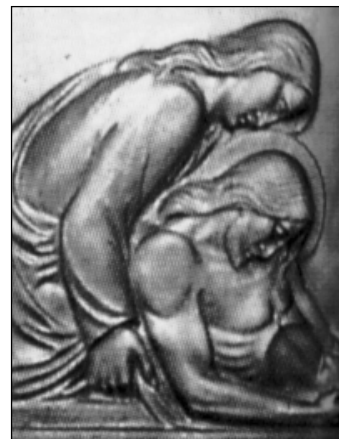
JEŽÍŠ JE POLOŽEN DO HROBU

Když nastal večer, přišel zámožný člověk z Arimatie jménem Josef, který také patřil k Ježíšovým učedníkům.

Ten přišel k Pilátovi a požádal o Ježíšovo tělo. Pilát přikázal, aby mu je dali. Josef tělo přijal, zavinul je do čistého plátna a položil je do svého nového hrobu, který měl vytesán ve skále; ke vchodu do hrobu přivalil veliký kámen a odešel (Mt 27,57–60).

* * *

Mezi množstvím hrobů, jimiž je poseta země živých, je také hrob Ježíšův.

Věčné Otcovo Slovo oněmlo; znehybněly tvořivé ruce, znehybněly nohy Posla míru.

Je hodina spánku, odpočinku a očekávání.

Zavinut do čistého plátna odpočívá Život v hrobě a velký kámen, přísná brána, brání každému rušení klidu.

Ale celé tvorstvo bdí a očekává rozbřesk třetího dne, kdy ranní hvězda oznamuje svým

At' je daleko ode mne, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mne ukřižován svět a já světu.

Gal 6,14

třpytem, že Život vstal jako nový a nesmrtelný život.

Ježíšem byl sňat z člověka strach z nicoty a dostává se mu naděje z plnosti bytí.

* * *

Panno, pod křížem ses stala Matkou všech lidí; vedle hrobu jsi intenzivní samotou.

V tobě se soustřeďuje naděje Izraele, temné očekávání národů, víra rodící se Církve.

Tvůj Syn sestoupil do pekel, aby sňal pouta z mrtvých, kteří jej toužebně očekávají: Adam, Abrahám, David, jehož je potomkem a svatým výhonkem.

Ty, Matko, to víš a chápeš.

Ve vzduchu, který se chvěje jarem, se třese země Semenem Života, které je do ní položeno.

Nastává hodina nového porodu: právě se rodí k životu nesmrtelný obětovaný Beránek, věčné Velikonoce pro všechna pokolení.

Ty, Matko, věříš a čekáš.

Čekající Panno, vypros nám víru v pohřbeného a zmrtvýchvstalého Krista, definitivní obraz nového člověka.

Překlad -Iš-

Poselství milosrdné lásky maličkým duším

Velký pátek

Ježíš: „Slova nestačí. Dej mi své srdce. Dívej se na ně, jak se zachvívá v mých rukou. Jeho příbytek už není v tobě, ale ve mně. Chci posvěcení všech duší. Dal jsem svůj život za všechny. Za všechny jsem vylil svou krev. Dnes potřebuji více lásky. Ano, je tomu tak, potřebuji lidi, protože je nevýslovně miluji.

Za několik hodin potupná smrt na kříži! Oni mne ukřížují! A přesto jsem jim ve svém Srdci už odpustil. Moje drahé děti, vyslyším vás v té míře, jak se vaše prosby budou shodovat s mou vůlí.

Nenáviděli mne, protože jsem přišel ukázat jejich pokrytectví. Cítili ve mně také samu nadřazenost Boží. Ale popřeli ji. Nechtěli ji uznat. Kdybyste věděly, jaká muka jsem pro vás podstoupil, moje dívky.

Ó, ta tmavá koruna, která mi svírala celou hlavu, ty palčivé hroty, které se mi vbodávaly do těla. A krev, která mě oslepovala. A mé tělo odhalené před tím řvoucím a vysmívajícím se davem. Nenávisť mě bila do tváře. Pruty na mne dopadaly brutálně a každou ranou mi odtrhávaly kousky masa.

Snesl jsem to mučení bez jediné stížnosti. Jedna jediná myšlenka mě naplňovala: zachraňoval jsem své maličké. Vždyť jenom proto jsem přišel. Cožpak jsem nečekal netrpělivě na tuto chvíli? Všechny vás vykoupit, moje dívky. S jakým blahem jsem za vás dal svůj život. Přestože jsem věděl, že pro mnohé z vás bude moje Oběť marnou.

Hodili mi drsný plášť na moje zbitá ramena. Snášel jsem

jejich výsměch, jejich urážky, dostalo se mi plivanců. Nepohnul jsem brvou, i když jsem strašlivě trpěl. Viděl jsem vás, moje vykoupené.

Ten trám tlačil těžce na moje zraněné rameno. Ó, ta rána na rameni! Vyčerpán v srdci i v těle. Děti moje, co mně stojíte! Vojáci, pokřik davu, moje pády, setkání s mojí něžnou Matkou. Bolestné, tak bolestné! Vidět mě v tomto stavu bylo pro ni ukřížováním. V této chvíli jsme sdíleli to nejstrašnější utrpení, jaké může být.

Na místo popravy jsem docházel z posledních sil. Strhli ze mne oděv, který mě zahaloval a byl přilepen na tělo sraženou krví, která vytékala z mých ran.

Ukřížování

Kdo se kdy dozví, co to bylo. Moje chvějící se tělo vydané rozběsněné lúze. I ty hrozné mouchy, které sedaly na mé rozdrásané nahé tělo a živily se mou krví. Hrozné divadlo. Stal jsem se odpuzujícím předmětem. A přesto, moje milované dítě, to nebylo ničím ve srovnání s tím, co jsem trpěl ve své duši.

Vzal jsem na sebe všechny vaše hříchy a jejich tíha přiváděla moji duši do agónie. Všemi opuštěn, zrazen, nenáviděn, zesměšněn, zahanben, sám. Zdálo se, že i můj Otec mne opustil. A v mém zlomeném Srdci bylo tolik lásky, tolik soucitu s mými katy. Nemohl jsem jim to zazlívát. Bylo to za vás, za všechny, moji drazí.

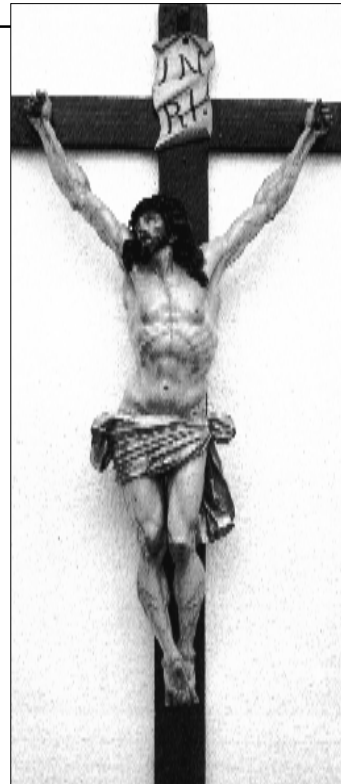
Pojďte ke mně! Ať není moje Oběť marná. Už mne neopouštějte. Je nejvyšší čas, abyste se nad sebou zamysleli. Necítíte,

jak jsem pro vás nezbytný? Beze mne nemůžete žít.

Láska je obětována, pramen milosti vytryskl z mého Srdce, zraněného kopím a vašimi hříchy. Lhostejnost zraňuje mé Srdce krutěji než kopí, které ho probodlo. Dne bych si přál tolik lásky, aby potěšila mé zraněné Srdce.

Oběť Boha! Oběť Syna člověka, a kdo může pochopit, čím byla pro jeho lidství? Pramen milosti pro koho, řekni mi, a proč? Naslouchej odpovědi ve své duši. Přival krve z mého zraněného Srdce obmyl vaši špínu. A kolik se jich přesto bude napájet u zkažených vod! Ty neutiš jejich žízeň. Jenom voda, kterou já dávám, tiší žízeň a dává Život. Děti moje, já jsem se nezměnil. Přišel jsem vás zachránit, vzpomeňte si na mou lásku k vám, děti lidí.

Každá duše je schopná přijmout znamení Vykoupení. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne, a tudíž skrze kříž. Ten je sladký a příjemný, když je

přijat s láskou. Věčná blaženost je zajištěna těm, kteří mne milují.

Já jsem síla maličkých a slabých. Jsem Radost a jsem Láska. A můj pokoj vládne v srdcích, která se mne bojí a která mne milují.“

Bílá kronika

To, co jsem hledal...

Ve svém dětství a mládí jsem stále znovu hledal Boha. Ale protože jsem neměl nikoho, kdo by mi na této cestě hledání pomohl, rostlo moje zklamání a já jsem se stále více a více vzdaloval od církve, a tím také od Boha a jeho cest. Hledal jsem štěstí a jistotu, ale proud světa mě vedl stále do větší smutné vnitřní samoty, která mě olupovala o sílu k životu.

Bylo mi právě třiatdvacet let, když mě můj nejlepší přítel vzal s sebou do Taizé. Seděli jsme uprostřed 5 000 mladých lidí, kteří z celého srdce chválili Boha a modlili se. Cítil jsem svou vnitřní samotu jako nikdy před tím. Ve své bolesti jsem

vykřikl k Bohu: »Pomoz mi!«. Příští večer se konala modlitba před křížem. Měl jsem strach, že to bude zase jako dřívě, že se se mnou nic nestane. Ale táhlo mě to jít ke kříži. Klekl jsem si a položil jsem čelo na kříž. Něžné a zářící teplo proniklo celou mou bytostí jako jediné objetí. Začal jsem plakat a cítil jsem, že jsem osvobozen od všeho, co mě tížilo.

Cítil jsem se nekonečně milovaný a bezpečný. V tomto okamžiku pod křížem jsem si byl jist: Bůh je zde a miluje mne.

To, co jsem hledal, byla jeho láska.

Marek

Vstoupit s Ježíšem do jeho klidu

Mezi Velkým pátkem umírání a zmrtvýchvstáním Páně je Bílá sobota, téměř jako bezvýznamný přechod. Ale i tento den představuje památku Kristova tajemství, kterým nás chce oslovit v našem životě. Je to tajemství Kristova klidu.

Když Bůh dokončil své stvořitelské dílo, odpočal od práce, a dal tak člověku příklad rytmu pracovních dní a klidu. Kdo s pohledem na Boha zachovává tento klid, tomu Bůh žehná (srov. Gen 2,3).

Také Kristus, když dokončil vykupitelské dílo, odpočal sedmý den, když již dříve opakovaně hovořil o třech dnech v útrokách země (srov. Mt 12,40), souhlasil s nimi a přijal je plný vděčnosti (Jan 12,7). Jeho pohřbení je součástí jeho cesty a jeho vykupitelského díla.

Co se při tom vlastně stalo? Bylo to totální sebeodevzdání, při kterém dovolil, aby s ním dělali, co chtějí.

Pán mohl na kříži být ještě v mnohém aktivní: mohl se obrátit na Boha i na lidi, soudit nebo odpouštět, spojit spolu Matku a učedníka, odmítnout nápoj a jiný si vyprosit a především odevzdat svůj život aktivně ze svých vlastních rukou. Nyní však se zcela odevzdává tomu, co se s ním bude dít.

Nikdy se v lidských osudech neprojeví lidská bezmocnost výrazněji, než v tom, že je člověk pohřben. Ježíš to na sebe dobrovolně přijal.

Všichni evangelisté popisují Pánův pohřeb velmi podrobně. Činí tak proto, aby jeho smrt byla skutečně mimo vší pochybnost. Ale chtějí nám také pohřbeného Pána postavit před oči. To má velký význam pro náš život. Máme se spolu s Maří Magdalénou posadit k jeho hrobu a tam rozjímat, abychom pochopili, co nám tento mlčící Pán chce říci. On

nás i tady volá ke společenství s Ním.

Volá nás k tomu, *abychom zůstali u Něho*, abychom jej nadále milovali, i když o něm nic nevidíme a neslyšíme. Hrob Ježíše Krista, to je také hrob našich představ a našich očekávání, která jsme do Něho vkládali; hrob přání a snů, která nám nespínil – ale také místo, kde osvědčujeme svou věrnost, a tím předsíní nového setkání s živoucím Pánem.

»Ó Spasiteli, modlím se k tobě. Miluji tě v tvém hrobě,

***I my se máme honosit
jedině Křížem našeho
Pána Ježíše Krista,
v něm je spása, život
a naše vzkříšení, skrze
něho jsme spaseni
a vysvobozeni.***

kde bych chtěl být pohřben s tebou«, modlí se Tomáš Kempenský, a tím nám vnuká druhou myšlenku.

Jsme povolání nejen k tomu, abychom zůstali věrni nepřítomnému Pánu, jsme povolání dokonce k tomu, **abychom se sjednotili s pohřbeným Ježíšem**. *Křtem jsme byli s ním pohřbeni* (Řím 6,4). Náš život je životem jenom s Ním a v Něm, Kristem, který zemřel a který čeká na definitivní zmrtvýchvstání. Chce nás mít v hrobě u sebe jako své údy.

Být s Kristem pohřben, odevzdat se celý a beze zbytku Bohu, to vyžaduje velkou sílu, protože nám naše »jednání pod-

le svého« připadá bližší a snadnější. »Právě vstoupit do klidu vyžaduje velkou námahu« (O. Michel). Proto říká sv. Pavel naléhavě: *Pospěšme si tedy, abychom vešli na místo odpočinku* (Žid 4,11).

Vzdát se a odevzdat něco ze své aktivity se musíme učit na mnoha místech života: držet se trochu zpět, aby také druzí mohli promluvit a jednat, posloužit podle náhledu druhých tam, kde bychom chtěli rozhodovat, vzdát se oblíbených činností, když je třeba splnit nějaký úkol...

Zvláštním místem, kde se musíme v tomto směru cvičit a uvést do »stavu klidu«, je konání modlitby. Jana Marie Guyonová, francouzská mystička ze 17. století, o tom napsala: »Opustit sebe je to nejdůležitější... Kdo se dokáže zcela odevzdat, bude brzy dokonalý. Sebeodevzdání, ať už se týká vnitřního nebo vnějšího života, úplné sebeodevzdání do Božích rukou... člověk dává neodvolatelně všechnu vlastní vůli k dispozici Boží vůli. Vzdává se svých zvláštních sklonů, aby chtěl jen to, co Bůh chce od věčnosti: být lhostejný vůči všem věcem; zapomenout na minulost, budoucnost přenechat Prozřetelnosti a přítomnost odevzdat Bohu.«⁽¹⁾

»Proč se necháváme tak utlačovat zbytečnými starostmi, proč jsme tak vyčerpaní z našich mnohých vlastních cest? Sám Bůh nás zve, abychom si u něho odpočinuli od svého neklidu.«⁽²⁾ »Uložme starostem, žádostivostem a fantazii mlčení, odejdeme spolu s Ukřižovaným ze světa k Otci«, říká svatý Bonaventura.⁽³⁾

To je poselství Bílé soboty, které nám mlčky posílá Pán, odpočívající v hrobě: abychom své chtění a konání pustili trochu z ruky a spolu s ním vstoupili do onoho klidu, ve kterém se spolu s Ním zcela odevzdáme Otci, aby životodárná Boží ruka mohla i s námi jednat podle své věčné vůle.

⁽¹⁾ Jungklausse, E.: Suche Gott in dir, Der Weg des inneren Schweigens nach einer vergessenen Meisterin, J. M. Guyon.

⁽²⁾ tamtéž s. 99

⁽³⁾ Lektionář k denní modlitbě církve I/6

Tvůrce versus lid

Pražská premiéra nového filmu Miloše Formana „Lid versus Larry Flink“ byla provázena hojnými projevy nejvyššího uznání a hodnocení, které přešly mlčením doprovodný propagační plakát.

Když Miloš Forman hovořil o svém novém filmu před televizní obrazovkou, sám přiznal, že plakát, který propaguje jeho nové dílo, vyvolal v mnoha zemích bouři nevole a odporu. Řekl, že to nechápe, protože tento jeho „nápad“ měl být pouhý žert. Kdo jiný než umělec by měl mít schopnost rozlišovat žerty? K podstatným vlastnostem skutečného umělce patří vnímavost a schopnost vžít a cítit se do pocitů a prožitků druhých lidí. Jestliže filmový režisér světového jména nemá tolik vnímavosti, aby pochopil, že svým „žertem“ necitelně uráží citění, přesvědčení a nejvyšší hodnoty druhých lidí, a není ochoten mít ohled na ně, ani když mu to dávají nikoliv ojedinele, ale masově najevo, pak sám zpochybňuje nejzákladnější punc skutečného umělce, a tím je dobrá vůle a úcta k člověku. Jeho nápad totiž pozbývá charakter nahodilého „žertu“ a stává se zlomyslným záměrem.

Lubomír Štula

Novéna k Božímu milosrdenství

(Pro soukromou pobožnost – dokončení z minulého čísla)

III. den

Modleme se za všechny křesťany.

Nejmilosrdnější Ježíši, který hojně uděluješ své milosti všem z pokladu Božího milosrdenství, vezmi všechny své věrné křesťany do svatyně svého nejmilosrdnějšího Srdce a nedej z ní nikomu odejít navěky. Pokorně tě o to prosíme pro lásku, která tě spojuje s Otcem a Duchem svatým.

Věčný Otče, pohled svým milosrdným okem na věrné duše jako na milované dědictví tvého Syna, pro jeho bolestné utrpení jim uděl, aby nikdy neztratily tvou lásku a poklad svatě víry, ale aby se všemi zástupy andělů a svatých oslavovaly tvé nesmírné milosrdenství navěky. Amen.

Otče náš... Zdrávas... Sláva Otcí... atd. (Korunka k Božímu milosrdenství)

IV. den

Modleme se za nevěřící, kteří ještě neznají Boží milosrdenství.

Nejmilosrdnější Ježíši, který jsi světlem celého světa, vezmi do svatyně svého nejmilosrdnějšího Srdce pohany a nevěřící, kteří tě ještě neznají: nechť paprsky tvé milosti je osvítili, aby i oni spolu s námi oslavovali dobrodiní tvého milosrdenství navěky.

Věčný Otče, pohled svým milosrdným okem na duše pohanů a nevěřících, kteří ještě neznají nejmilosrdnější Srdce tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista: přitáhni je do světla Evangelia, aby pochopili, jak velkým štěstím je milovat tebe a oslavovat tvé milosrdenství navěky. Amen.

Otče náš... Zdrávas... Sláva Otcí... atd. (Korunka k Božímu milosrdenství)

V. den

Modleme se za ty, kteří zůstávají mimo Církev, aby se vrátili k jednotě s církví.

Nejmilosrdnější Ježíši, který jsi dobrota sama a neodmítáš světlo těm, kteří tě o to pokorně prosí: vezmi do svatyně svého nejmilosrdnějšího Srdce duše těch, kteří zůstávají mimo Církev, a přitáhni je svým světlem k jednotě s Církví, aby spolu s námi velebili hojnost tvého milosrdenství navěky.

Věčný Otče, pohled svým milosrdným okem na duše těch, kteří zůstávají mimo Kristův ovčinec: nehleď na jejich slabosti, ale na lásku a hořké utrpení svého Syna, před nímž on tak vroucně tě prosil, aby všichni byli jedno (Jan 17,21) – učiň, aby se co nejrychleji vrátili k tvé jednotě a spolu s námi oslavovali tvé milosrdenství navěky. Amen.

Otče náš... Zdrávas... Sláva Otcí... atd. (Korunka k Božímu milosrdenství)

VI. den

Modleme se za děti.

Nejmilosrdnější Ježíši, který jsi řekl: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mt 11,29), vezmi do svatyně svého nejmilosrdnějšího Srdce duše dětí i těch, kteří se po vzoru dětí stali tichými a pokornými, uvádějí nebe v nadšení a jsou vonnou kytičkou před trůnem nebeského Otce; učiň, aby stále přebývali v tvém Srdci a neustále velebili Boží milosrdenství.

Věčný Otče, pohled svým milosrdným okem na duše dětí i na duše všech tichých a pokorných, kteří se nejvíce podobají tvému Synu a vůni svých ctností se povznášejí k tvému trůnu. Otče milosrdenství prosíme tě pro lásku a zalíbení, které máš v těch duších, pože-

nej celému světu, abychom všichni spolu vzdávali stále čest tvému milosrdenství. Amen.

Otče náš... Zdrávas... Sláva Otcí... atd. (Korunka k Božímu milosrdenství)

VII. den

Modleme se za ctitele milosrdenství Božího.

Nejmilosrdnější Ježíši, jehož srdce je Lásky sama, vezmi do svatyně svého nejmilosrdnějšího Srdce duše, které obzvláště ctí a oslavují velikost Božího milosrdenství, zahrň je stále větším milosrdenstvím a podpírej je milostí vytrvalosti, statečnosti a trpělivosti.

Věčný Otče, pohled svým milosrdným okem na duše, které obzvláště oslavují a uctívají tvou největší vlastnost, to je bezedné tvé milosrdenství, jejichž ústa jsou plna hymnů tvé chvály a ruce plné skutků milosrdenství k bližním: pokorně tě prosíme, abys jim především prokázal stále větší milosrdenství podle důvěry, kterou v tebe skládají, na základě tvého slibu, že je budeš chránit jako svou čest, vždycky, a zvláště v hodinu smrti. Amen.

Otče náš... Zdrávas... Sláva Otcí... atd. (Korunka k Božímu milosrdenství)

VIII. den

Modleme se za duše v očistci, které splácejí svůj dluh Boží spravedlnosti.

Nejmilosrdnější Ježíši, který jsi řekl: „Buďte milosrdní, jako i váš Otec je milosrdný“ (Lk 6,36), vezmi do svatyně svého nejmilosrdnějšího Srdce duše v očistci.

Věčný Otče, pohled svým milosrdným okem na duše v očistci a pro bolestné utrpení Krista Pána a pro hořkost, kte-

rou bylo naplněno jeho Nejsvětější Srdce, ukaž jim své milosrdenství. Pokorně tě prosíme, abys na ně hleděl jen skrze rány svého nejmilejšího Syna a našeho Pána Ježíše Krista, jehož milosrdenství převyšuje spravedlnost. Amen.

Otče náš... Zdrávas... Sláva Otcí... atd. (Korunka k Božímu milosrdenství)

IX. den

Modleme se za vlažné duše, které Kristu Pánu způsobily tolik utrpení

Nejmilosrdnější Ježíši, který jsi dobrota sama, přiveď do svatyně nejmilosrdnějšího Srdce všechny vlažné duše. Ponoř je do ohně své čisté lásky a rozehrěj znovu jejich srdce svou horlivostí, aby i ony chválily tvé nevyčerpatelné milosrdenství.

Věčný Otče, pohled svým milosrdným okem na vlažné duše. Pokorně tě prosíme pro hořké utrpení tvého nejmilejšího Syna a našeho Pána Ježíše Krista a pro jeho tříhodinový zápas na kříži zapal je novou horlivostí pro tvou slávu a vlej do jejich srdce opravdovou lásku, aby v ní vydávaly svědectví skutky milosrdenství navěky. Amen.

Otče náš... Zdrávas... Sláva Otcí... atd. (Korunka...)

Oprava průčelí svatopetrské katedrály

Ve vatikánském tiskovém středisku bylo 27. února 1997 na tiskové konferenci oznámeno, že ještě před zahájením jubilejního roku 2000 bude provedena oprava průčelí chrámu sv. Petra. Opravy by měly být ukončeny v září 1999.

Mgr. Lanzani sdělil, že současný projekt je pokračováním plánu restaurace, podle kterého bylo průčelí naposledy čištěno v letech 1985–1986, které tehdy financovali de Colombové. Podle prof. Silvana je současný projekt na vysoké úrovni a využívá nejnovějších technologií, které zaručují vysokou trvanlivost.

M. Moscato, zástupce firmy ENI, italského plynárenského a petrolejářského podniku, který opravu podporuje, vyjádřil

svou radost nad tím, že může nabídnout svou podporu jak v oblasti vědecké a technologické, tak při monitorování fasády baziliky sv. Petra. Celý projekt má také svůj význam z hlediska náboženského s ohledem na úlohu, kterou má sehrát bazilika sv. Petra v jubilejním roce. Upřesnil rovněž charakter přípravných prací a analýz, které mají také ověřit celkové podmínky životního prostředí v okolí baziliky.

M. Bernabé představil skupinu odborníků, které vysílá ENI na tuto práci. Při restauraci bude nezbytné prozkoumat globální strukturu materiálů, jejich morfologii a molekulární složení a celkovou charakteristiku povrchu fasády, která má zvláštní vztah k celkové vnitřní mase stavby.

M. Silvan seznámil přítomné s historií dosavadních oprav a upřesnil průběh nejnovější restaurace, která je rozložena do tří etap: první v trvání devíti měsíců bude zaměřena na průzkum přední části fasády, druhá, stejně dlouhá se zaměří na boční strany a v třetí, rozhodující proběhne vlastní restaurace fasády včetně soch v balustrádě nad průčelím chrámu.

Průčelí chrámu má šířku 115 m a výšku 45 m. Celkový povrch činí přibližně 6 000 m². Je rozdělena do osmi polí sloupy vysokými 27,4 m o průměru 2,77 m. 13 soch v balustrádě má výšku 5,7 m.

V r. 2006 tomu bude 500 let, co byl položen základní kámen svatopetrské baziliky.

VIS

PROGRAM NÁVŠTĚVY JANA PAVLA II. V ČR

Ve Vatikánu byl 5. března zveřejněn konečný program návštěvy papeže Jana Pavla II. v ČR ve dnech 25. – 27. dubna 1997. Hlavní body programu:

* Přílet v pátek 25. dubna na ruzyňské letiště v 18.00 hod. a slavnostní přivítání prezidentem republiky, vládními představiteli a biskupy. Odtud papež odjede na apoštolskou nunciaturu, kde přenocuje.

* V sobotu 26. dubna odletí vrtulníkem do Hradce Králové, kde v 10.00 hod. bude sloužit mši svatou pro přítomnou mládež a bezprostředně po ní se vrátí zpět do Prahy.

V 17.15 hod. vykoná papež zdvořilostní návštěvu u prezidenta republiky, pozdraví civilní a politické autority a členy diplomatického sboru. Setkání se členy řeholních společenství a s nemocnými začíná v kostele sv. Markéty na Břevnově v 18.30 hodin.

* Nedělní mši na Letenské pláni zahájí Jan Pavel II. 27. dubna v 9.30 hod., odpoledne od 16.20 hod. se zúčastní za přítomnosti zástupců křesťanských církví ekumenické modlitby ke cti sv. Vojtěcha v katedrále sv. Víta na Pražském hradě. Ceremonie rozloučení proběhne na ruzyňském letišti v 17.45 hod., v 18.30 hod. odletá papež zpět do Říma.

ČBK

Otevřený dopis

děkana Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy adresovaný Velkému kancléři KTF UK, pražskému arcibiskupovi kardinálu Miloslavovi Vlkovi

Vážený pane kardinále, rozhodnutím Akademického senátu UK v Praze dne 28. 2. 1997 a dekretem Kongregace pro katolickou výchovu v Římě ze dne 3. 3. 1997 byl odstraněn rozpor mezi Statutem KTF UK a zákonem o vysokých školách č. 172/90 ve věci složení AS KTF a údajný rozpor mezi zmíněnými právními dokumenty ve věci počtu funkčních období děkana. Jako je však všeobecně známo ve státním i kanonickém právu, jsou právní normy závazné od data své účinnosti do budoucna, nemají však retroaktivní sílu pro právní akty v minulosti, není-li tak výslovně řečeno. Viz i Can. 9 CIC „Leges respiciunt futura non praeterita“. To se tedy týká i volby mé osoby do funkce děkana KTF vykonané legitimně dne 6. 12. 1996, jejíž platnost potvrzuje mimo

jiné právě i okolnost, že k zamezení jejího případného opakování v budoucnosti bylo nutno přikročit ke změně Statutu KTF autoritami univerzitními i církevními. K vlastní otázce mého potvrzení ve funkci děkana na další období se, jak známo, zmíněná římská Kongregace příslušným oficiálním způsobem dosud nevyjádřila ani pozitivně, ani negativně. Aby tak mohla učinit a předešlo se tak obtížím, které vzniknou po 15. 3. 1997, kdy začíná další funkční děkanské období, a aby se v případě anulování volby ze 6. 12. 1996 otevřela cesta novému AS KTF k legitimní volbě děkana jiného, Váš tímto žádám, abyste:

1. splnil svou povinnost, kterou Vám, jako Velkému kancléři KTF, ukládá Sapientia Christiana Ord. Art. 8.3, a postoupil jakožto první instance

římské Kongregaci jakožto instanci rozhodující žádost našeho AS KTF ze dne 6. 12. 1996 o potvrzení nově zvoleného děkana k definitivnímu rozhodnutí pozitivnímu či definitivnímu zamítnutí; srov. též Can. 1389 a 1405 § 1,2° CIC;

2. v úředním styku napříště užíval pouze původní doslovné texty vatikánských a jiných církevních dokumentů v jejich kontextu, nikoliv texty vytržené z jejich původní souvislosti a v překladu nerozlišitelné od Vaší osobní interpretace;

3. zabezpečil, aby si mluvčí České biskupské konference uvědomili, že nemají žádné pověření vyslovovat se v tisku a na veřejnosti za Katolickou teologickou fakultu UK.

V účtě

prof. dr. Václav Wolf,
děkan KTF UK

č.j. 296/97

Na vědomí: 1. Akademická obec KTF; 2. AS UK Praha; 3. ČTK.

V dopisech v naší redakci, v telefonních hovorech a při návštěvách vyslovujete téměř všichni v souvislosti s případem pražské teologické fakulty přání, aby se na tuto krizi pamatovalo především v usilovných modlitbách a postech.

red

Změny při pořádání poutí do Medjugorje

Ve dnech 24. – 28. března se konal v chorvatském Neum modlitebně-informační seminář pro vedoucí poutnických a modlitebních skupin, na němž se sešli účastníci z celého světa. (Na tento seminář byl za Českou republiku, jako jediný, akreditován pracovník z VÉRITÉ.) Kromě duchovního programu se řešily i organizační otázky. Bylo konstatováno, že při organizování poutí dochází k závadám, které je třeba odstranit. Medjugorští kněží upozornili na skutečnost, že některé zdroje občas šíří neověřené informace. Bylo tomu tak i v poslední době před zjevením pro Mirjanu, dne 2. února 1997. Dále bylo poukázáno na to, že vedoucí skupin nedělají vhodné programy, nepodávají zasvěcené informace a mají nedostatečné znalosti o zjeveních a též na fanatičnost některých vedoucích poutí. Rovněž při zvyšující se poutní aktivitě dochází k obtížím při různých akcích, např. paralelní výstupy více poutních skupin na oba kopce a pobožnosti na nich atd.

Proto farní úřad v závěru semináře (27. 2. 1997) sdělil, že poutní skupiny (autobus nebo i větší) mají povinnost po příjezdu do Medjugorje nahlásit na informačním centru (vedle fary) příjezd. Skupině bude přidělen průvodce (označený uniformou a vizitkou, který se poutní skupině bude celodenně věnovat, připravovat denní program a tento průvodce bude navíc informovat poutníky o současném stavu v Medjugorje a zodpovídat dotazy. Za tuto službu bude od poutní skupiny vybírán poplatek 50 dolarů za den. Poutní skupiny hovořící světově málo známým jazykem, musí navíc mít vlastního tlumočníka.

Další podrobnější informace pro pořadatele poutí a poutníky můžete obdržet na adrese: VÉRITÉ, Konviktská 16, 110 00 Praha 1

INFORMACE Z MEDJUGORJE

Počet svatých přijímání a koncelebrantů – leden a únor jsou v Medjugorje měsíce s nejmenší návštěvností. Proto v lednu bylo ve svatyni Královny míru podáno 15 000 svatých přijímání, přičemž na mších koncelebrovalo 563 kněží, což je přepočteno denně 19 kněží domácích i zahraničních. V měsíci prosinci bylo podáno 43 000 svatých přijímání, koncelebrovalo 817 kněží z domova i ze zahraničí. V listopadu 37 000 svatých přijímání, koncelebrujících kněží bylo 1000, tedy 33 kněží denně.

Založením informačního centra „Mír“ v Medjugorje jsme se spojili mnohem úžeji s centry modlitby a míru po celém světě.

Křesťanští pedagogové v Třebíči

Třebíčská pobočka Unie křesťanských pedagogů pořádala v sobotu 8. 3. pod záštitou Nadace Hannse Seidla odborný seminář. Celodenní pořad zahájili členové unie ranní bohoslužbou v chrámu sv. Martina.

Po mši svaté se pedagogové shromáždili v zasedacím sále KDU-ČSL v Třebíči, kde je přivítal poslanec Parlamentu ČR a předseda parlamentního podvýboru pro mládež JUDr. Ing. Jiří Karas. Ve své řeči mj. položil důraz na rozdíl mezi nevěřícím učitelem a křesťanským pedagogem. „Křesťanský pedagog si dal za úkol zprostředkovat svěřeným dětem cestu ke štěstí, která vede ve stopách Ježíše Krista, ve znamení kříže, v symbolu a v naději zmrtvýchvstání. Nezbloudit z takové cesty,“ pokračoval dr. Jiří Karas, „znamená nabýt pravé moudrosti.“ Tématem zasedání byly mj. přednášky o díle věrozvěstů sv. Cyrila a Metoděje (prof. PhDr. V. Vašek) a odkaz sv. Vojtěcha (PhDr. S. Pacner). V odpoledních hodinách pozvali organizátoři akce předsedkyně unie Mgr. Marie Velebová a učitel Josef Boček účastníky semináře do budovy Katolického gymnázia k přátelské besedě a výměně zkušeností.

JUBILEUM OPATA VÍTA TAJOVSKÉHO

V sobotu 1. 3. 1997 oslavil pětáosmdesát let života opat želivského kláštera Vít Tajovský. Bohoslužby v kostele Nanebevzetí Panny Marie se účastnili královéhradecký biskup Karel Otčenášek se svým pomocným biskupem Josefem, generální vikář pražského arcibiskupa biskup Jaroslav Škarvada, světitel biskup pražský Jiří Paďour. Moravské diecéze zastupoval olomoucký světitel biskup Josef Hrdlička. Přítomni byli také nejvyšší představení Řádu premonstrátů, několik opatů ze sousedních zemí a řada kněží, kteří otce opata nejen dlouhá léta znají, ale také s ním prožívali v bratrském společenství dny a roky, v nichž nemohl vykonávat službu želivské kanonii.

-hrad-

„Press Bulletin“, který vydáváme každou druhou středu pravidelně informuje o nejdůležitějších událostech ve Svatyni. Proto bychom chtěli požádat všechny ty, kteří šíří poselství Královny míru a podávají zprávy o událostech v Medjugorje, aby jako zdroj oficiálních informací používali Informační centrum „Mír“ Medjugorje. Bude-li cokoli nového v souvislosti s medjugorskými zjevenými, toto centrum to hned zveřejní. Vše naléhavé ihned dáme na naše internetové stanice do části „Zprávy“ a rovněž o tom dáme zprávu cestou e-mailu všem, jejichž adresy zde máme.

farář Fra Ivan Landeka –
„Press Bulletin“

ŽIVOTNÍ POUTĚ DO SVATÉ ZEMĚ A NA SINAJ

IZRAEL – SINAJ – 11. 4. – 24. 4. 1997 – 18 990 Kč – autobusem a lodí přes Středozemní moře, nazpět letecky

IZRAEL – SINAJ – 1. 5. – 14. 5. 1997 – 18 990 Kč – letecky, nazpět lodí přes Středozemní moře a autobusem

IZRAEL – EILAT – RUDÉ MOŘE – 1. 5. – 14. 5. 1997 – 17 990 Kč – letecky, nazpět lodí přes Středozemní moře a autobusem
Vše již v ceně včetně ubytování a polopenze na lodi i pojištění.

Přihlášky: AVETOUR – Jiří Chválek,
Fr. Kupky 445, 518 01 Dobruška
tel./fax 0443/219 29, 0602/44 16 70,
mobil tel. 0601/24 58 64.

NÁVŠTĚVA SVATÉHO OTCE JANA PAVLA II. SE BLÍŽÍ. 27. dubna na Letenské pláni s ním oslavíme 1000. výročí smrti prvního českého biskupa sv. Vojtěcha. Abychom si zopakovali písně, které byly pro tuto slavnost vybrány, naladte si, prosíme, v neděli 6. dubna v 9.00 hod. rozhlasový přijímač. Při mši sv. bude tyto písně zpívat farní společenství spolu s chrámovým sborem z Kladna-Rozdělova.

Myšlenky k rozjímání

Květná neděle 23. 3. – Jan 12,12–16

Opravdu se přidávám k zástupu, který volá „Hosana“ a chválím Ježíše! V tichu se mi teď mohlo vyjevit, za co ho skutečně chválím a velebím. V čem ho mám za svého krále. Chvála pak může tryskat opravdu z hlubiny mého nitra.

Pondělí 24. 3. – Iz 42,1–7

Od počátku viděla církev v tomto služebníku Ježíše. Celý Boží plán vyjádřený i v těchto „písních o Božím služebníku“ Ježíš naplnil. Až si přečteme celý text, zdržme se u jedné věty či u jedné charakteristiky „služebníka“ – Ježíše, která nás

osloví. Možná, že se nám stane náplní „tichých chvil“ po celý týden – potom nechme ostatní texty klidně být.

Úterý 25. 3. – Iz 49,1–6

Hospodin svého služebníka povolal i vyzbrojil a určil ho za světlo všem – a přece služebníci cítí, že je tu skoro zbytečný (V4a). Tak vypadá osud Ježíšův, tak se někdy mohou cítit i já. Řešení je opět v Hospodinu. Vidět skvělost povolání i vyzbrojení křesťana a současně vidět i jeho neúspěšnost ve světě jedním jediným pohledem je nesnadné. Je to ale vidění správné.

Středa 26. 3. – Iz 50,4–9a

Pro učedníka, který chce pro svého Pána pracovat, zdá se být nejdůležitější síla, vytrvalost, akce – tedy ruce, nohy, ústa. Ale Izaiáš mluví kupodivu o „pasivním orgánu“ – uchu. Mohu rozjímat o tom, kolik času během dne mluvím a konám a kolik slyším a naslouchám. Ježíš zřejmě naslouchal Otci stále.

Zelený čtvrtek 27. 3. – 1 Kor 11,23–26

Tu noc, kdy byl Pán vydán a zrazen, dává své Tělo a Krev církvi jako pokrm, jako znamení a stvrzení smlouvy. Na zradu, zlo, ochuzení až k smrti odpovídá darem – dáním sebe za pokrm. Není snadné přijmout toto jednání jako výzvu k následování. Ale jak jinak vlastně?

Velký pátek 28. 3. – Iz 52,13–53,12

Promítat si do obrazu ukřižovaného Ježíše své viny, svá selhání, křivdy, kterých jsme se dopustili na bližních, tvrdá slova i činy... prostě vlastní hříchy od narození až po současnost – to není zrovna povzbudivá podívaná, a přece tam, v muži bolesti, jsou naše hříchy definitivně „zabity“, tam trvale mizí. On umírá, já jsem ze své smrti zvedán... z jeho lásky.

Bílá sobota 29. 3. – Řím 6,3–4

Byli jsme křtem pokřtěni, tedy ponořeni v Ježíšovu smrt. To, co v nás neumírá, nemůže přijmout Ježíšův nový život. Umírání věcí, vztahů, nároků, vlastně hříchů, všeho, co máme v sobě jen ze sebe, a ne z Božího daru, můžeme teď prožít. Můžeme skutečně s Ježíšem ulehnot do hrobu.

Prosíme opravte si: Na straně č. 8 v prvním sloupci nahoře má být text „Svatý zločinec – pokračování ze str. 7.“ Za chybu v textu se vám omlouváme.

Neděle 23. března KVĚTNÁ NEDĚLE	- Průvod s ratolestmi Mt 21,1–11 1. čt.: Iz 50,4–7 Ž: 22 (21),8–9,17–18a,19–20,23–24 2. čt.: Flp 2,6–11 Ev.: Mk 14,1–15,47	odp.: 2a
Pondělí 24. března PONDĚLÍ SVATÉHO TÝDNE	- 1. čt.: Iz 42,1–7 Ž: 26,1,2,3,13–14 Ev.: Jan 12,1–11	odp.: 1a
Úterý 25. března ÚTERÝ SVATÉHO TÝDNE	- 1. čt.: Iz 49,1–6 Ž: 70,1–2,3–4a,5–6ab,15+17 Ev.: Jan 13,21–33,36–38	odp.: 15
Středa 26. března STŘEDA SVATÉHO TÝDNE	- 1. čt.: Iz 50,4–9a Ž: 68,8–10,21bcd–22,31+33–34 Ev.: Mt 26,15–25	odp.: 14c,b
Čtvrtek 27. března ZELENÝ ČTVRTEK památka Vešce Páni	- 1. čt.: Ex 12,1–8,11–14 Ž: 116 (115),12–13,15+16bc,17–18 2. čt.: 1 Kor 11,23–26 Ev.: Jan 13,1–15	odp.: srov. 1 Kor 10,16
Pátek 28. března VELKÝ PÁTEK	- 1. čt.: Iz 52,13–53,12 Ž: 31 (30),2+6,12–13,15–16,17+25 2. čt.: Ži 4,14–16; 5,7–9 Ev.: Jan 18,1–19,42	odp.: Lk 23,46
Sobota 29. března BÍLÁ SOBOTA – velikonoční vigílie	- Sedm čtení ze Starého zákona Epštola: Řm 6,3–11 Ž: 118 (117),1–2,16ab+17,22–23 Ev.: Mk 16,1–7	odp.: A lehuja

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	23.3.	24.3.	25.3.	26.3.	27.3.	28.3.	29.3.
Antifona	413	413	413	413	413	441	457
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	413	413	413	413	413	441	457
Antifony	417	422	426	431	435	442	458
Žalmy	920	936	950	965	981	442	458
Kr. čtení a zpěv	418	422	427	431	435	445	460
Antifona k Zach. kantiku	418	423	427	431	435	446	460
Prosby	418	423	427	431	435	446	460
Záv. modlitba	419	423	428	432	436	446	461
Modlitba během dne:							
Hymnus	414	414	414	414	414	447	461
Antifony	415	415	415	415	415	448	462
Žalmy	926	940	955	971	987	448	462
Krátké čtení	419	424	428	432	436	451	465
Záv. modlitba	419	423	428	432	436	446	461
Nešpory: SO							
Hymnus	412	412	412	412	412	438	466
Antifony	416	420	425	429	433	439	466
Žalmy	916	930	945	960	976	992	466
Kr. čtení a zpěv	416	420	425	429	433	439	468
Ant. ke kant. P. M.	416	421	425	430	434	439	469
Prosby	417	421	426	430	434	439	469
Záv. modlitba	419	419	423	428	432	440	475
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	440	1242

Objednávání Světla

Světlo si lze objednat na adrese:

* * *

Matice cyrilometodějská s. r. o.

EXPEDICE

**Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1**

* * *

Zájemce o předplatné ze Slovenska prosíme, aby se obrátili na firmu RODENY (adresa je uvedena v tiráži), která Vám dá instrukce a zašle složenku na zaplacení.

Knihy si můžete objednat na adrese:

**Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc**

Vám...

Představujeme

SLOVA NA KŘÍŽI

(obj. č. 167)

Adrienne von Speyr

Pán nám nedaroval jen svůj lidský život, daroval nám i svou smrt.

Tu smrt, které sám přikládal tolik váhy, že na ni neustále poukazyval jako na rozhodující hodinu svého života... Když dnes jako křesťané v církvi čteme zprávu o Pánově životě, zjišťujeme, že křesťanské učení získává v posledním úseku jeho života stále větší plnost. Vnější události spějí k pašijím; nic z toho, o čem se vypravuje, není bez vztahu k nim, všechno na ně poukazuje stále neodvolatelněji, nevyhnutelněji. Nemůžeme říci, v kterém místě začíná být evangelium slovem kříže v tomto smyslu. Jen rozeznáváme, že čím více se kříž přibližuje, tím víc vykládá smysl a stává se středem všeho... Existuje ale několik Pánových slov, celkem sedm, která byla vyslovena během samotného ukřižování a která jsou zvláštním způsobem slovy kříže. Jsou jakoby autentickým, vlastním výkladem výkupného utrpení, bezprostředním překladem pašijí do slov. A jestliže se Syn stal člověkem především proto, aby utrpením a smrtí vykoupil svět, je jasné, že musí být ve slovech, která pocházejí bezprostředně z utrpení, obsažena určitá plnost a souhrn jeho poslání. Každé z těchto slov je historickým slovem: je vysloveno v jedinečné, neopakovatelné situaci, situaci Syna na kříži... To, co platilo jednou v této hodině, která se nebude nikdy opakovat, si zachovává svou plnost stále a v každé hodině. Je to slovo jako závěť, vyřčeno umírajícím s nejkrajnější námahou. Zdánlivě mluví Pán téměř náhodně do všech směrů: k muži vedle sebe, k lidem pod sebou, k Otci nad sebou, k sobě samému. Všechny tyto směry jsou ale směry budoucí církve a vytvářejí dohromady jednotu...

(Cit. z úvodní části knihy.)

*Knihu vydalo Karmelitánské nakladatelství
Kostelní Vydří, 61 stran, cena 35 Kč.*

Matice cyrilometodějská s.r.o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1

Odesílatel:

Novinově vylatné

Poštovně úvěrováno

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03. Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblasťní správou pošty v Ostravě č.j. 2363/93-F/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: RODE-NY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 087/41 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SF, š. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U tiskárny o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.); se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.